

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. **21.12.2023**

Saygılarımla,

Av. Cavit ARI
Antalya Milletvekili

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından 1 Ocak 2024 tarihinde yürürlüğe girmek üzere 2023/50 numaralı "Tütün, Tütün Mamulleri, Makaron, Yaprak Sigara Kağıdı, Sigara Filtresi, Alkol ve Alkollü İçkilerin Üretim ve/veya Ticareti Faaliyetlerinde Bulunanlardan Teminat Alınması" adlı Tebliğ hazırlandı.

7423 sayılı yasa sektördeki en büyük sigara ve yüksek alkollü içki üreticilerini esas alarak, en fazla elli milyon lira teminat alınmasını öngörmektedir. Sektörün en büyüklerine, en çok Özel Tüketim Vergisi üretenlerine 50.000.000 TL sınırı aşmamak üzere teminat uygulanması kanun ile belirlenmiş iken, 20.000 litre şarap üreten bir firmadan 10.000.000 TL sı, 300.000 litre şarap üreten bir firmadan 30.000.000 TL sı teminat talep edilmesinin hangi hesaplama ile tespit edildiği anlaşılır, anlatılır gibi değildir.

1 Ocak'ta yürürlüğe girecek Tarım ve Orman Bakanlığı'nın tebliğ taslağına göre yılbaşından sonra şarap ve bira üreticilerine "ileride doğacak vergilerini ödemelerini teminat altına almak için" yüklü birer teminat mektubu istenecek.

Bu rakam bira ve şarapta 20 bin litre kapasiteye kadar 5 milyon, 300 bin litre kapasiteye kadar 10 milyon, 300 bin litre üzerinde ise 30 milyon lira olacak. Yüksek alkollü içkileri üreten ya da ithal edenlerden de kapasiteye bakılmaksızın 50 milyon liralık teminat mektubu alınacak.

Bu düzenlemenin şarap üreticilerine üzüm sağlayan çiftçilerin de ürünlerini yok pahasına satmasına neden olacaktır. Bu düzenlemeyle özellikle ülkemizin küçük ve orta ölçekli yerli şarap üreticisini, küresel şarap üreticilerine yem etmek, sektörü yabancı tekellere bırakmasına sebep olacaktır.

Tebliğ yürürlüğe girdiğinde sektörün devleri gibi büyük sermayeli şirketler büyük ciroları sayesinde bankalarından 50 milyon liralık teminat mektubu almakta elbette zorlanmayacaklar. Ama küçük üretici ve işletmelerin çoğu bankada böyle miktarları bankada tutacak güçten yoksun oldukları için havlu atacaklar.

Sadece büyük firmalar ayakta kalacak piyasada tekelleşecek, daha da kötüsü küçük üretimlerin bir kısmı kayıt dışına kayacak, hazine vergi gelirinden olacaktır.

Tarım Bakanlığı, tebliğ taslağının gerekçesini "doğabilecek idari para cezası, vergi ve diğer kamu alacaklarının güvenliğini sağlamak amacı" olarak gösteriyor. Bu gerekçe anlamsız çünkü zaten devletin elinde vergisini ödemeyen üreticiye yeni üretimleri için bandrol vermemek, hatta üretim iznini bile iptal etmek gibi yetkiler var. Dolayısıyla böyle bir teminata ihtiyaç zaten bulunmamaktadır.

Kendinden 70 kat daha büyük üretici ile aynı teminatı vermeye zorlanan küçük ve orta ölçekli işletmelerin, Tebliğ taslağının değiştirilmeden yayımlanması halinde rekabet şansı kalmayacak ve çoğu ya hemen ya da en fazla bir iki yıl içinde sektörden çekilmek zorunda kalacaktır.

Bu uygulama yürürlüğe girdiği zaman, piyasada rekabeti sağlayarak hem fiyatları baskılayan, hem de kaliteyi yükselten, bir yandan da tarım ürününe katma değer kazandırarak kırsal kesime kaynak aktaran butik şarapçılığın bitmesine yol açacak

Aynı zamanda turizm ve gastronominin can suyu olan, piyasada çeşit zenginliğini sağlayan kaliteli butik içkilerin ithalatı da engellenmiş olmaz.

Bu bağlamda;

1. Tebliğ taslağının bu şekilde hazırlanmış olması, alkollü içki pazarının sadece çok uluslu firmalar ve birkaç büyük üretici tarafından yönlendirilmesi mi amaçlamaktadır?
2. Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik sıkıntılar, alkollü içki üreticileri içinde geçerlidir. Özel tüketim vergisini ödeyemediği için faaliyetine devam edemeyen üretici sayısı çok fazladır. Sektöre yeni giren üreticileri de karşılayamayacakları kadar büyük teminatlar temin etmeye maruz bırakmak, küçük ve orta ölçekli üreticilerin yok olmasına sebep olmayacak mıdır?
3. Teminat miktarının belirlenmesinde üretim miktarına uygun bir kıstas konulması daha adil olmayacak mıdır?